

Silà kalna lihgawa

ieb

naidigee dwihri.

Behdu luga trijôs zehleenôs.

1909.

No

Lautenbach - Jubfmira.

Terpatâ. 1911.

Başcha apgahde un Kartâ Glicka agraf G. J. Karowa Uni-
wersitates grahmatu pahrbotawas generalkommisija.

Dalibneeki.

Skumnefiš, Silà kalna wiršaitis.

Lida, wina meita.

Kuhpe, tās aukle.

Turis,

Tufkus, | Mellupes dwihni.

Kags, Tura pawadonis.

Dandars,

Dstinfch | Tufkus pawadoni.

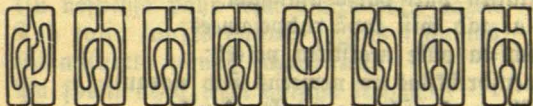
Silà kalna laudis, nerunā.

Kahds wadonis Skumnešcha fara wihreem.

Sigenotis.

Notekas Latvijas ņenatnē.

Pirmais zehleens.

Ērta ņematnēs wida jeb istaba, no katras pušes ee-eja, widū
platas goda durwis.

Pirmais ņats.

Wirfatis Skumnešis dšikās ņehras, Silā kalna laudis noštahju-
ņhees ap winu.

S k u m n e š i s. No wajadsibas, ne no pašā griba

Dšihš, ņahjos, draugi, atkal juhšu widū

Bež tam, kad pasaudeju ņawu pati

Žaur bahlās nahwes neņchehligo rofu.

Žit mihta bij man agrak lihģma dšihwe,

Žit patihkamas jautras medibas,

Tit labpraht ņawejos nu klufās ņeenās

Un ņkumjā weentulibā ņehroju;

Tat gadijums ņahds, ņā zeets paņwehlnēeks,

ņā paradu jo ņingris peedšinejs,

Welt wilkdams mani deenas gaiņmā ahrā.

Tit to trihs reišas ņawu gaitu mainij's

Nu mehnešis, kopš ņawu dargo pati

Ēs dšestrā ņemes klehpi guldiju.

Ta deemschehl aiģahjufe winā zeemā,

No ņureenes ta muhšam nepahrnahšs;

Ta eelihgojufe nu winā ņaulē,

Kur ņtaigā Saules-mahtes aplofā.

Bet winas ņwehtibas un meera gars —

Tas dšihwo winas mihta meitā, Vidā,

Šhi Silā kalna ņlawā — lepnumā.

To esat redsejufchi sawâ widû
Kâ ftaistu puki darsâ usaugam.
Nu lai tad wisi kopâ ruhpejamees,
Ka fchi=ta puke neaistika paleef;
Ka neusdrihtstas to neweens few noraut
Un fihwu, fweſchu tautu kroni piht;
Ne, lai ta plaukst par muhſu azu raugu
Un seed par Silâ kalna graſnumu.
Bet te jau taurini ap wiau lido,
No jaukas, ſaldas ſmarschas peewilkti.

Kam bija naht, tas naht. Lukt, pat ſcho deenu
Muhſ' pili laitam tautas eerafees,
Ktuhs wairigas muhſ' kalna dargumam.
Tadeht jel buhſim labi apdomigi,
Kâ droſchal dargo mantu apſargat.
Nu pat kâ atnesta man tahda ſina,
Ka zekâ diwi meſcha wanagi,
Kas war pehz muhſu balodites tihtot.
Tee mana drauga, fara beedra dehli,
Tur ſtaltee dwihnu=brahki Mellupê,
Tif lihdsigi weens otram kâ pauts pautam;
Pat paſchai mahtei gruhti winus iſſchirt.
Lai nefamainitu ta ſawus behrnus,
No maſotnes jau apſihmeja tos,
Tam weenam apſeedama baltu zilpu
Ap roku, bet tam otram ſarkanu.
Taf deemschehl ar' no paſchas maſotnes
Starp abeem lihdsi auga brahtu naidis,
Saraudams peeklahjigo weenprahtibu.

Gan, famehr bihtams tehws wehl dſihwoja,
Tas ſawaldija tos ar bardſibu
Un lausa dehlu leelo ſtuhrgalwibu,
Kâ ſtipru roku ſatur kumelenus.
Tâ nowehrja tas gan ar ſtingribu
Scho dwihnu ſawſtarpeju naida dſiau;
Taf nefafneegts un neiſrauts to kruhtis
Wehl palifas gan ſenum ſenais eenaidis —
Tif leelai ſtraujai ſtiprais preti ſtahjas,
Bet flehtam awotinam urdſet lauj.

vac.

Tà notifikàs tiffdrih̄j kà tehws teem mira
 Un nespheja pahr teem wair̄s roku pazelt,
 Tad tulin lausàs gaismâ wezais ihgnums,
 Kà aistureta uguns schaudamàs
 Pa spelti ahrâ leelâ gaischâ leesmâ.
 Es fak̄u jums, ko pach̄i ar' jau finat :
 Mellupes pils nu schtehlàs diwi dakàs,
 Zaur brahku naidu truhka wifas faites,
 Wispahrigs dumpis fahka barotees,
 Pret sobenu nu zirtàs afais sobens,
 Par kaujas weetu pils nu pahrwehrtàs,
 Kur lija dascha kreetna wihra afins.

Wehl wafar tee kà gaiti abi kawàs,
 Bet schodeen wini dodas schurp pee manis,
 Lai es starp wineem kilbu isschfirof
 Un fameerinot brahkus — manteneefus.
 Tee zekâ jau us muhfu Silo kalnu,
 If katru brih̄di war sche eerastees.
 — Tà efeet gatawi nu weefus fanemt
 Ar laipnibu un schiglu apfalpibu.
 Dif dareet katris fawu peenahkumu
 Un ejeet nu tad katris fawâ weetâ,
 Par zitu kaujeet mums sche ziteem gahdat !

(Wilstaudis atfeet klusu zeesdami. Tas mahj
 kahdai firmat kalponet, kas paleet atpakat).

Otrais skats.

Skumnefis. Ruhpe.

Skumnefis. Klau, Ruhpe!

Ruhpe. Ko juhs pawehlat, mans kungs?

Skumnefis. Tu labâ aulle! Taisnâ fir̄ds! Mahz
 tuwat!

Tu dali manas skumjas, manas behdas,
 Ku dali wehl ar', Ruhpe, manas ruhpes.

Waj atmini wehl brihnischkigo sapni,

Ko mihkâ nelaitke reis sapnoja

Un man un tew reis sikh̄i iistahstija?

Pa meegam wina redsejuse bija,

Ka no muhf' gultas ijaugufe rose
Un kofchi plaukufe un seedejufe —
Tad atlaidufchees divi balofchi
Un duhdodami ap to flanijuſchees —
Yihds rose pahrwehrtufes uguns leefmâ,
Kas ſprehgadama ahtri iſpletufes
Un eerahwufe ſwelme abus putnus,
Tad ſchahwufes lihds greeſteem augſchup
Un traki plandidamâs aprijuſe
It wiſu pili leelâ uguns-fahrtâ.

Ibijufes par tahdu kaunu ſapni,
Pee ſihlneeka tad mana pate greeſâs,
Ka dsirdetu, kas tas par tahdu baigli.
Un firmâs ſihlneeks, kas nekad naw meloj's,
Tâ manas pates ſapni iſſklaidroja:
Tai peedſimſchot jo ſarta, ſlaiſta meita,
Pehz kuras tihkofchot reis dwihnu brahki;
Taf zaur to tiklab dwihni bojâ eefchot,
Kâ kritiſchot teem lihds tâs tehwa ziltſ.

Un luhk, pateefi, kaut pehz pulka gabeem
Ta kkuwa mahte, flehpi ſanemdama
Jo daitu meitinu, ko Vidu ſauzam
Un ko tu pate mihi auklejufe;
Bet ſapnis lihds ar paregojumu
Mums palika nu allafch ſwehtâ zeenâ;
Jo Vidu audſinot mehſ ſargajuſchi
No wiſu ſihwu tautu kahrâm azim.
It lâ no uguns ſargâ pakulas.

Un nu, kur Vida plaukufe lihds roſei
Un dargâ mahte guleja uf zifâm,
Œchi ſchekirdamâs wehl atminejâs ſapni,—
Sem afarâm ta lita man pee firds,
Dai uf to ſtingrako es gahdajot,
Ka Vidu neiſwedot tautâs dwihni.

Ku pa-ahtrini ſawus wezos ſokus,
Pee Vidinas jel ſteidſees maltuwê
Un ſuhiti atkal to uf brihdi projam,
Taf flehpijas ta pee firmâ ſigenota,
Kas ſwehto uguntinu kur tur gahrſchâ,
Kur ne-aizinats nedrihft tuwotees.

Tu flaiſtâ, uſtizamâ dwehfele,
Tu wiru auklejuſe, audſejuſe,
Nu ſaundſi to tâs mihtâs mahtes weetâ.

(Tahlumâ dſird tauru ſkanas).

Ut, ſteidſees, ſteidſees, mihtâ Ruhpite!
Lai wezâs bailes dod tew jaunus fokus!
Es ſadſirdu jau diſtas tauru ſkanas,
Kas ſino augſtu weefu tuwoſchanos.

(Ruhpe aiſtel projam. Idſird tauru ſkanas wehl no pretejas puſes arweenu tuwat un tuwat nahtam).

Wiſs Silais kalns ir uſtraukts — klau kâ balſis
Kâ meſchâ fokû gali wehtrâ jauzas —
Tee wini ir! — Tee mana drauga dehli,
Waj brahſchas ſchurp gan wilzeni pehz jehra? ←
Un ruhpu pilnâ tehwa ſirds nu nodreb
Kâ ſihle oſolâ pee ſtripras ſchalkas.
Tee wini ir! Prahts, ſirds, nu eſeet ſtipri!
(Eas ſteidſas ahra).

Dreſchais ſtats.

Wags un Dandars uſtahjas.

Wags. Tew zeenigu ſweizeenu,
Sillalna pils,
Tu, muhſu waronu
Weefibu galms,
Tuhſ augſtâs palodas,
Iſzilais jumts.

Lai dſiki maſtîs

Nu ſobens duſ,
Miſ wahrteem aiſtahts
Gul eenaida ſumpurns.
Bahr weſigâ nama
Augſtaju fleegſni
Wiſ nedrihkt kilda ne kahju ſpert!

Dandars. Teefcham, aiſ duſmâm man eefſchâ wahras,
Uj gahſeenu duhre ſakampta,
So rahdas man tatschu azîs kahrâs
Wans eenaidneeks wiſâ leelumâ.

Ar mokàm tiif fpehju wehl walдитеes.
Waj godafchu to ar fahdu wahrdu?
Jeb labaki dufmàm buhs nodotees?
Taf bail, fa tahdâ weidâ ahrdu
Sche fweſcha nama — zeema meeru,
Kas nekriht paſcham tad par godu,
Bet peeſchêr ari Deewa fodu.

R a g s. Gudrakais ahtraki peelaiſchas,
Es, kâ wezakais, fweizu papreeſchu.
(Uf Dandaru pagreeſchas).

Es tewi fweizu,
Kas tu ar mani
Sche meeru gani,
Schi nama fardſigo
Mahjas-Kungu
Ar bihjibu godâ!
Kad muhfû wirſaiſchi zenfchas pehz meera,
Tad mainiſim mehſ nu ar' meera wahrduſ,
Pee rahmàm aſinim runatus;
Jo prahtigs meera wahrduſ
Ne ween ir labſ, bet ari gahrduſ.
Bet kad mehſ nahkſim atkal klajumâ,
Tad noſt no wiſa wahjuma —
Lai jobeni atkal uguni ſchêk
Un paſcheem zihnotees fweedri pil.

D a n d a r s. Ne tewi nihſtu, ne tu man naidneekſ,
Mehſ jau tee paſchi Mellupeeſchi,
Dſimufchi weenâ nowadâ.
Bet ja wirſaiſchi naidojuſ,
Pawadoneem tad jakaujuſ,
Tahda fen fenâ kahrtiba.
Safini Jupis,
Kamdehl tee ſchêkluſcheeſ,
Naidigi kildojuſ! Kas man tur dakas?
Bet taſ ir nelga, naw goda wihrſ,
Kas ſawam kungam naw peeſritejuſ tihſ.

R a g s. Klau, kaſ man pirmit prahtâ nahza,
Kad jahjot mums melnâ upe krahza
Kâ kahda leele paragana,

Kas grib, lai jele wina mana.

Mehs fawâ trafikamâ neapkeram,

Ka fawu kahju tik postâ speram,

Kas mehs tās paščas semes dehli

Gan waretum it lihgfmi dsihwot.

Labs padoms nahk arweenu wehli.

Ko ferojam mehs nu pašchi brahli

Kā kahdi fweščheneeki tahki?

Dandars. Sinams, ka trafikums ween jau ir

Wifas šchis kildas un knadas,

Kas muhs no jaukafas dsihwes šchir,

Kā ta sem meera tik gadas.

Zif jauki gan braukt pa upi us leju

Uš peekopt rafmigu, bagatu sweju!

Ar' brangi jau meschâ pa medibam

Un pehzak tad lihgfsmot pa godibam.

Ak, meers tik ir ihstena brihwiba!

Kags. Gan teefa, teefa!

Un tad muhf' Mellupes lihščhōs papilnam

Ir telpu gan swejai, gan medibam,

Gan ari lopinu ganiklam

Un pašchu tihkamai, ehrtai dsihwei;

Ar' tehwu semes pa pilnam tur,

Ko meerigi dalit war wirfaischi

Un dsihwot draudšigi, brahligi.

Bet stiprumu zensčas pahrbaudit wini —

Ko mahtes meefam nahkufchee dwihni;

Grib darit, ko širds tik eegribas,

Lai buhtu wištrakafas leetas tās —

Te semi ar warenu trošfni pilda;

Bet tahdam trafikam augstumam

War šefot kritums, ko djeefmās tik zilda.

Tadebt es sweizinu šcho brihdi,

Ka straujee Mellupes kalna strauti —

Raut tik us ihfu laika šprihdi —

Ku Silajā kalnā šchurpu rauti.

Warbuht, ka wixu daba straujā,

Kas gahša wišu, kas bija zekā,

Ku norims Silā kalna kraujā

Un pehzat — smiltis nojudis.

(Goda durwis atveras; wirfattis Skumnestis parahdas
starp faweem weeseem Turi un Tufku).

Rags un Dandars (reisà).

Slawa un gods jums!

Rà fwehtà ofola pawehni

Luhf, rahdas fchi fpoichà trijotne!

Tew klanos, jaukà weenprahtiba.

Rags. Staišta ir mehnescha

Lehnigà gaisma

Silkano swaigschuu mirdsunâ,

Staišts ir tehwoišcha

Mihligais augstums

Dedšigo snotu starpinâ;

Nawa wirs jemes

Jautala brihscha

Rà, kad jaunās dšihwes pamatus leef.

Pate osolu basniza nerahda

Jaulaku meeru Rahmawas biršē;

Pate deewinu trijotne nawa

Behlaka kà fchee trihs Silkalnâ.

Dandars.

Augstais Silkalns wegl augstaki zelsees,

Aplentis no Mellupes atwascheem.

Brangi kà faule miglainâ rihtâ

Zelsees tad jauna waronu zilts

Un ar faweem flaweneem darbeem

Laiša straumei wahrdu tad dos.

Rags. Ziltis beidsas,

Lautas issuhd,

Wahrđi nahf ahtri aismarščhâ.

Likai retas

Waronu galwas

Pazetas lihdsigi kalngaleem,

Kurus austrinas muhschigee stari

Sneedi lihds ar pafaules wareneem.

Zeturtais skats.

Skumnešis (ar abeem dwihneem usstahdamees).

Par daudš ta goda, mani jaunee draugi,
Ka wehlatees par widutaju mani.

Juhs, kas reis mahtes meefās meerigi

Un fatizigi kopā dusejat,

Kas augat tapat kopā Mellupe

No mahtes glahstīti sem tehwa stingribas,

Sen warejat gan to wehl mahzitees,

Kā fatizigi brahteem kopā dšihwot. (us Turt).

Ja tawa brahta rofu laipni spēeschu,

Waj tas tad nedsef tawu greiso firdi? (us Tufku).

Kad labfirdigus wahrduš wina m šaku,

Waj nezetas tew schults? — Ak, janofkumst,

Ka mana draudšiba pat, ko jums rahdu,

Tif juhsu naida leesmas wairaf isplensch.

(Behz tam, kad jautadams abus usluhkojis).

Kā gan tas beigsees, mani jaunee draugi?

Ar kahdu prahtu juhs schurp atjahjušchi?

Un kahdu firdi atnefuschchi lihds?

Waj wezais neislihdšinatais naidš

Tif atstahšs laukā ween, tur aš pils wahrteem,

Uš kahdu laiku kā kahds peefeets swehrs,

Kas raustit raustas stingri šprauštās šaites,

Lai karšč no jauna, lihds prom aiseešet,

No likteem dšelscheem nifni ahrā lauschas?

D a n d a r š (nostahjees škatuweš weenā pušē).

Karšč jeb waj meers! Wehl flehpjas kā maifā

Tas Lifenā lehmums, kas nahkotni taifa!

Taf drihš ween tas rahdifeš ihštenā gaismā.

Waj plaščaki plensees wehl wezā plaišma.

S k u m u e š i š (pamešdoms azis apkahrt).

Kau, kahds teem draudoščs, zihnas gataws škats!

Pateefi, kā uš karu pošufchees,

Tā juhsu pawadoni eerotičhōš.

Waj šagaidams šche gan kahds kautinšč, kungi?

(Rags un Dandars pašlanas).

— Schee fpehka wihri, juhfu pawadoni,
Schee juhfu dufmu ahtree algadschi —
Tee naw wis juhfu draugi! Tizeet man,
Nekad tee labu padomu jums nedos!

Tif fkaudiba pateefi, nefas zits,
Nif ka teem juhfu laimes leelums reebj.
Wirfaischu fritums, waldeneeku lahfts
Ir wianu dseefmu weela, wianu stahfts,
Kas eet no pa-audses us pa-audfi,
Ka pasafas, ko seemu behrneem teiz.

— Gan, mani draugi! Kaiba pasauale
Un wiltus pilna! Katris mihl tif fewi;
Naw zeetas, ne, jo weegli raifamas

It wifas faites, ko ween laime faisla —
Ko untums fehja, untums raifa drih —
Tif daba ween ir ustiziga beedre!

Ta ween, mums tumfa maldot, zeka swaigfne,
Kas nowehrsch muhs no dascha nezeka.

Un dabas balsij klaufot rodam draugu,
Sawstarpigs labums peewed beedru flahf;
Lab' tam, kam mahtes flehpis brahli dewis!
To newar laime dot! Tam peedsimis

Ir draugs, un preti pasaul's naidam, wiltum
Stahw tas nu diwlifu, kas aba netruhft.

K a g s (fkatuwes otra puse).

Pateefi, leelifts un zeenijams padoms,
Ko issafa peedfihwoj's wirfaitis,
Kas rangas us zilweka dabu un darbeem
Ar deewiga sintneeka fkaidribu.

Turpreti muhs dsena jufufchàs strahwas,
Ka wisi akli aifrautees lahwas.

S t u m n e f i s (us Tufku). Tu, kas tu sobenu pret
brahli zehlis,

Jel apfkatees stary wifem wihreem semè,
Waj atradifi wianam lihdsigu? (us Turi).

Un kas no teem, ko fauz par faweem draugeem,
Drihft tawam brahlim drofschi stahtees lihdsàs?

Ka weenadi pehz auguma juhs esat,
Ta ar' pehz fpehka un pehz tifuma.

Jel skataitees weens otram labi azis!
 Safodams greiffirdibas — naida trafums!
 No tuhlfstofcheem tu wiru iswehletu,
 Rà draugu weenigo pee firds to speestu;
 Un nu, fur daba tew to dahwajufe,
 Jau schuhpoli tew blakus eelikufe,
 Tu seegdamees pret pascha afinim
 Ar kaislu eegribu to gruhd no sewis
 Un pahrojees ar swescheem, semateem!

Turiz. Klau, tehwozi!

Tufkus. Ak, tehwozi, jel klaufees!

Skumnefis. Wehl weenu leetu apdomajeet, draugi:

To kaunu, to jau breeduscham dar breedis
 Jhsts pilna spehka wihrs, gan gribu tizet,
 Nahkas gruhiti peedot, islihdsinat;
 Bet juhfu naida schakums sneedsas wehl
 It neprahtigos behrnu laifos eeffcha,
 Tadehl tam jamitas, fur esat wihti.
 Waj spehjat atminet, kas pirms juhs schkehla?
 To droschi nesinat. Ja sinatut,
 Tad juhs par behrnu naidu kaunetos.
 Un tomehr tas tif pirmais behrnu strihdus,
 Kas, turpinadamees jo gara wirkne,
 Scho deenu jaunas kildas wairojis.
 — Un wiru sehnu zihnu gribat juhs
 Wehl turpinat, fur tapuschi par wihreem?

(Albu rotas faterdams).

Ne, mani draugi! Islihdsinatees
 Un nolihdsineet wezo paradu;
 Jo abas pufes sweras netaisniba.
 Rà angstmani jel esheet angstfirdigi
 Un atlaisheet weens otram lihdsibu;
 Jo brahlim peedot newar gruhiti nahktees.
 Un peedofchana ir taf uswara.
 Rà sawu tehwu esat aprakuschi,
 Tà aprozeet ar' behrnu gadu naidu!
 Dsihwojeet fatizibâ, mihlestibâ —
 To es là tehwozis gan no jums gaidu.
 (Tas atkaphjas starp abeem foli atpakat, kasku gribe.

dams teem zeku dot, ka tee weens otram tuwojas. Ubi dwihni stahw azis noduhruschi).

R a g s. Klaufeet jel tehwotschafta fameerinaschanu,
Teescham, tas runaja swarigu wahrdu!
Lai nu jel peeteel ar karoschanu,
Jeb waj juhs zihni nu turat par gahrdu?
Kas jums pa prahtam, weiklajem wadoneem,
Tas mums pa kahtam, zihni nu waroneem.

S k u m n e f i s (kahdu brijitan klusu zeetis un welti us kahdu padewigu wahrdu no dwihneem gaidjis, ar apflehtam dusmam, papreeksch pee sewis).

Tas ihsti man pa prahtam! neislihksteet!
Weens eemeflis man wairaf, meitu fargat.
Ta buhtu teescham jehrs starp wilkeem wests.
(Dikti us abeem).

Nu aptruhzis man padoms, neginu wairs,
Ko fazit jums, ko ne; ir luhgt juhs welti.
Gul kapâ juhfu tehws, kas sawaldija
Ar stingru prahtu juhfu pahrgaltwibu,
Bet juhfu mahte, kas juhs lutinaj'fe,
Nu stahw bes kahdas eespehjas par jums.
Un man, ko dehwejat par tehwozi,
Juh negribat it ne pawisam klaufit.
— Nu daratees! Jums tagad pilna waka!
Nu nododatees sawam launam prahtam,
Bet ne-avgahneet mana nama godu
Un nepadareet to, — to ween wehl luhdsos, —
Par sawstarpejas fleptawibas weetu.
Ja nu wehl prahts jums, kildotees un lautees,
Tad isdaratees labaf Mellupe;
Tur sawas nelaimigas mahtes preekschâ
Tad isnihzinatees ar paschu rofam
Un laujeet juhfu asinim tur jauktees
Ar juhfu melnâs upes straujeem wilneem.
Tur eegrusdami dunzi otra kruhtis
Un seedodami dsihwibu pret dsihwib',
Tad deijeet gawilës par blauro uswaru.
Dik to, juhs aprahdams, wehl fazit waru:
Pat nahwe nedseedes juh' schkelto garu,

Pat leefmas, uguns farkanaji stabi,
 Kas tad no juhfu fahrta pazelfees,
 Ar' drihsak fchirfees nekà weenofees,
 Lai fchaufchalàs tad kattris eeraug labi,
 Ka tà, fà fun's ar kaki dsihwojufchi,
 Tà ari winà faulè aigabjufchi.
 Nu dofchu laifu abeem apdomatees
 Un fawstarpejà farunà tad ftahtees.

(Tas atfeet. Ubi brahki paleef wehl pirmajā attahlumà weens no otra fahwam.)

Beeftais ftats.

Ubi brahli. Ubi pawadoni.

H a g s. Bij tikai wahrdi, ko Stumnesis teiza,
 Bet tomehr nu wehjâ man duhfcha gan,
 Tas wifas fchaubas nu kruhtis man beidja!
 Ka brahka afins naw lejams, lab' gan.
 Uj debesim pazeku tihrâs rolas:
 Juhš efat brahki! Ko darat few mokas!

T u f k u s (uf Turi wehl neskattidamees).
 Lai gan mehš dwihni efam, tomehr tu
 Bapreefchu efot nahzis pafaulè.
 Kà wezakais tad runà, brahli, tu!
 Sche pirmdsimtajam dodu preefchrofu.

T u r i s (tapat wehl uf Tufku nepaskatidamees).
 Kad runà prahta wahrdu, labpraht klaufos,
 Un jebfchu tas ar' nahk no jaunaka.

T u f k u s. Ne, fa es atsihtos par wainigako
 Zeb ari, fa par wahjako es justos —

T u r i s. Kas tewi pasihst, tas nebuht wis neteiks,
 Ka wihrestibas tew wehl truhktu, tapat
 Ja wahjaks justos, atturigaks buhtu.

T u f k u s. Waj kaunaki par brahli nedomà?

T u r i s. Par lepnu pafemibai tu, es meleem.

T u f k u s. Dif nizinafchanu es nepanefu.

Taf zihnas wifu karstakajâ druhsmâ
 Ar zeenibu tu eezerejees brahka.

T u r i s. Tew mana nahwe netihk, labi finu.

- Rahds afins-ligats peedahwajās tew,
 Ra mani flepeni tas nokautu;
 Bet tu ņcho negantneeku pahrmahziji.
- Dufkus (stahjas tuwak). Ja labak buhtu tewi pasinis,
 Dauds — dauds tad nebuhtu wis notizis.
- Turis. Ja buhtu sinajis, ka laba ņirds tew,
 Tad buhtu mahtei raises nowehrsis
 Un tehwozim ar' puhles taupijis.
- Dufkus. Bar tewi kauschu mehles dauds man melfa.
- Turis. Arweenu drihsak galotnes ņer wehji
 Un mehlneschi arweenu apgluhn muhs.
- Dufkus (modrigi). Pee wiņa waina kauschu walodam.
- Turis. Gan, mehlnesiba weenā otrā pufē.
- Dufkus. Ta muhsu ņirdis ruhktu ņchulti lehja.
- Turis. It katru ņoli kauni istulkoja.
- Dufkus. Kur ņahles wajadseja, ņneedsa indewi.
- Turis. Kur nahzās dsehst, tur kuhra uguni.
- Dufkus. Usplehņa puschumu, ko bija dseedet.
- Turis. Lai ņahktu ween tif muhsu afins reetet.
- Dufkus. Mehņs bijam wilinatee, peewiltee!
- Turis. Un eerotschi preeņņch ņweņcham kaiflibam.
- Dufkus. Waj tas pateņi buhtu, brahli, tā?
- Turis. Jel atzerees! To paschu mahte teiza.
- Dufkus. Tad gribu tew ņcho brahka roku ņneegt —
 (Tas ņneeds roku brahlim).
- Turis (To zeeti ņpeesdams).
 Un es to brahligi nu gribu ņpeest.
 (Abi stahw, rokas ņaņneeguschees un apluhko weens otu
 brihtinu klusu zeesdami).
- Dufkus. Uņ tewi ņlatidamees, pahrsteihts esmu, —
 Kā ņpoguli es redsu pascha ņeiju.
- Turis. Un man tapat eet, tewi usluhkojot, —
 Mums abeem ir taf mihtās mahtes ņeija.
- Dufkus. Waj tu tas esi, kas ar jauno brahli
 Tif mihti apeetas un laipni runā?
- Turis. Waj gan ņchis staltais, lehnais jauneklis
 Ir ņawa brahka kaunprahtigais brahliņs?
 (Atkal klusu zeeschana; tee nogrimuņcht ņawstarpigā ap-
 luhkofchana).

T u f k u s. Tu nehmi tehwa kopto Baltseri, —
Tam es ar wifu kruhti biju preti.

T u r i s. Winsch patih! tew, nem tagad winu, nem!

T u f k u s. Ne, nem tu winu, nem ar' Sarkano,
Ka deht, tif wifai kihwejamees mehs.

T u r i s. Labpraht to darischi, ja draugi buhsim;
Kas weenam buhs, to warès otris leetot.

T u f k u s. Pareisi, kalab mantâ dalitees,
Ja firdis weenotas un naw wairs scheltas?

T u r i s. Ja Sikkalneeks man dotu fatu meitu,
Ko jau no firds es karsti mihleju,
Tad atstahntu tew Mellupi un nahktu
Schurp, dsihwot feewas tehwa pajumtè.

T u f k u s. Kalabad schkirteem buhs mums, brahli
dsihwot,

Kad fatweenoti esam bagatafi?

T u r i s. Nu labi, brahli, tad wairs nescheltimees.
(Ubi apkeras.)

K a g s (us Dandaru). Ko stahwam mehs diwi sche
iten kâ stabi,

Kad muhsu wirfaischi firfnigi skaujas?

Lai tee mums abeem par paraugu labi,
Naw teizami teescham, ka allaschin kaujas.

Ja brahli abi, schee flaittee tehli,

Tad mehs ar' esam schts semes dehli. (Ubi
apkeras.)

Sestais skats.

Dee paschi. Ostinsch kâ finnessis usstahjas.

D a n d a r s (us Tufku) Skat, Ostinsch, kas tew alla-
schin pa rokai,

Kau, kur tas ahtri nah! no lejas augschâ.

Gan preeks nu tewis gaida, wirfait Tufku,

Tas laikam labu sinu tew nu nes.

Kâ apskaidrots ta waigs no leela preeka.

O s t i n s c h. Lai suminu nu muhsu Mellupi!

Ta jafauz nu par debeks-silu straumi,

Ir azim sila debeks parahdas;

Luhf, fawa funga dehlus, wirfaischus,
Geraugu roku rokâ, mihli runajom,
Los, kas ne ilgi, fâ wehl aptarojâs.

T u f k u s. Nu redsi mihlestibu tagad plaukstam,
Kur agrak eencids tapa kauni fehts.

O s t i n s c h. Ak preeks! Ak, nu buhs laime laimes
galâ!

Jo nefsu tew wislaimigako siuu.

T u f k u s (to pawesdams fahnis). Nu faki, kahdu siuu
tu man nesi?

O s t i n s c h. Par daudi tâs laimes weenâ paschâ deenâ!
Do zekâ iikro jelteni, fo bij man
Preeksch tewis lenkt, es usgahju ne tahli.

T u f k u s. Tu usgahji to? Saki, faki! Kur jel?

O s t i n s c h. Tur gahrshâ, figenota uguns tutwumâ,
Ta lasa un pia froni silpukites.

T u r i s (us Nagu pagreesees).

Kâ beete nosarjis mans brahliis, postat,
Kâ tas us reisu wisai pahrwehrtées.

Gan nesinu, kas winam notizees,
Taf preezigs ustraukums mirds wina azis
Un wina preeks ir ar' mans pascha preeks.

T u f k u s (us Ostinu). Kihz, eesim! wedi mani!
Brahli, fweits!

Drihs eerodischos scheitan atpakat;
Man tagad kaut kas toti steidsams preekschâ
Un nesawaldama deg firds man eekschâ. (Grib eet).

T u r i s. Tad steidsees. Wehlu isdewigu zeku.
Lai Zeku-mahte tewi pawada!

T u f k u s (apdomajas un nahk atpakat).

Es, brahli Turi! newaru tew pateikt,
Kahds preeks man tagad, tewi usluhkojot, —
Man tahda jausma, ta mehs fatiskim
Un dsihwofim fâ ihsti firfchu draugi.
Nu fildisimees jaunâs dsihwes faulê,
Kas wezus notikumus aismirst faulê.

T u r i s. Kur laba fehtla fehta, laba usdihgst;
Ja koschi seedi -- rodas koschi augli.

T u f k u s. Man schehl, ka tagadin man jaraujas

No tewis nost un japoschas uf zeku.
Scho nepeeklahjibu few pahrmetu;
Taf nedomâ, mau masaf juhsmu efam
Râ tew, kad pahrrauju scho jauko brijhdi.

Turis (it aisgrahbis). Ak, brahli, steidsees, fur naw
kawejamš!

Bet mihlestibai atleef wifa dsihwe.

Tufkus. Baj fazt tew, kas mani projam rauj —

Turis. To zitu reis, kad wairaf wakas buhs.

Tufkus. Mekahdam noslehpumam nebuhs turpmat,
Râ miglai fokôs, brahku starpâ rastees! (Uf pawadoneem).

Jums faku, ka juhs wisi tagad sinat!
Starp mani un starp manu brahli beigta
Zebkura kilda! Leezeet to nu wehrâ:
To tureschu par meera tranzetaju
Un kaunu eenaidneeku, nihstin nihsdams
Râ paschu kaunumu un pekles swengi,
Kas muhsu kihwja isdñifuscho kwehli
No jauna nemtos bikstii, leesmâs puhstii.
Gan drihsaf kaweenu kâ pateizibu
Tahds eemantos, kas manu brahli pakas, —
Râ mehlnesis wehl stahfees muhsu starpâ.
Es fakapaschu katru lischka mehli,
Râ nitnu tschuhstku fazert gabalôs,
Zai nedabon ta weenam otram eedselt
Un eedwest brahkeem posta indewi.

(Tas wehl reis apkampj brahli un aiseet, no Dandara un Ostina pawadits).

Septitais skats.

Turis un Rags.

Rags. Man bribnumš nabkas, tewi apluhkojot,
Nemas tu ne-efi wairs pasihstams.
Tahds strups un wahrdu nabags efi tu
Bret sawu brahli, wahrdu bagato,

Kas pilnā mihlesībā atverās,
 Tēv gatavš atdot wīfu šawu firdi.
 Tahds nogrimis un gaušchi domigs efi,
 Nā tahds; kam meefas ween wehl šcheitan welkas,
 Bet gars, kà šapnī, kaut fur zitur maldas.
 Kas tewi nepasīhtu, — domatu,
 Ka efi jestrās, nelaišnigas dabas;
 Taf labi sinu, ka bes firds tu n'efi
 Un ligšma jušmiba mirds tawās azis.

Turis. Ko lai es šafu? ko lai atbildu?

Mans brahliš tapa runigs talabad,
 Ka radās tam tahds tihkams pahrsteigums.
 Ar' isgahjis tam wezais naidš no prahta,
 Nā pahrwehrtis šawā firdi tas nu juhtās.
 Es — šen bes kahda šihwa naida biju,
 Tifko wehl atzeros, ko kildojamees.
 Bee neeka leetām neseenas mans prahts;
 Mans gars, kà putnis, augstu gaisōš lido,
 Ar zerib's pilneem šparneem dšenas tas
 Arweenu pakat kahdam škaištam tehlam,
 To guhdams nošert pašchā dšidrumā;
 Winšch laušchas zauri tumšcheem padebescheem,
 Arweenu tuwodamees šawam mehrkim.
 Tā peld un mašgajas winšch gaismas juhrā
 Un šawus šparnus allasch špirdšina,
 Lai špehtu ispelbet no dšihwes bangām.
 — Šchis palodas, šchis telpas ušluhkojot,
 Ak, pahrnem mani tihri preeka šchaufmas,
 Kad eedomajos winu lihšmo brihdi,
 Kad fanemšchu šche šawu lihgawinu.
 Šen mihlamees mehš abi šlepenibā,
 Nu janahš gaismā muhtu laimibai.

Rags. Ta mana pirmā dširdešhana, kungs,
 Ar' pirmo reižu plubst tew mute pahri.
 Šen deenām bija man jau tahda jaušma,
 Ka tewi waldšina tahds nošlehpums
 Un tad es pahrwehrtos par gluhniki;
 Taf dotin neišdewās manas puhles,
 Šel drufzin žilat nošlehpuma fegu.

Tew netifa wairs medibas un trofsnis,
 Labpraht no beedru pulka sagees prom;
 Neeveens, kas karà waj ar' medibàs
 Tew zitadi bij pawadon's un beedris,
 Nu nedrihksteja klufà tafà lihdsiet.
 Kadeht tu flehpis un ko miglâ tinis
 Lihdsj fcho ball' deenu fawu mihlestibu?
 Gan sinams, ka tu bailes nepasihsti,
 Bet kalab noslehpumôs fewi tihsti?

Tur is. Ak, fchaubule ir laime. Gruhti twert to
 Un sprostâ list fà selta putniņu.
 Un faldas mihlestibas ihstais fargs
 Ir kufu zeefchana un flepeniba.
 Bahragra plahpiba to beedina,
 Kà fkaudra bulta putnu sara galâ.
 Bet tagad waru kaut ko pauft par wīnu,
 Jo nu reis brihdīs flahht, fur janahht gaismâ,
 Kur sagfchus nesagfchos pee lihgawinas,
 Kur zeru dabuht wīnas tehwa wahrdu
 Un atkauju, ka baudu laimi gahrdu.

Rags. Jel faki man nu wīnas faldo wahrdu,
 Kas klufibâ fen tewi aplaimoj'fe, —
 Ka sinu godat tawu lihgawīnu.
 Jel pateiz, fur tu wīnu eemantoji?
 Gan esmu fchurpu turpu apfahht malees,
 Taf netapu us tawas laimes pehdâm,
 Ta tinufes fâ miglas famolî.

Tur is. Schodeen wehl atrifis fchis famolis
 Un gruhthâ mihkla usmineta buhs.
 Nu klaufees, draugs, fâ man tas notifàs.
 Labs pagarfch laimets ir jau aistezeijis.
 Wehl tehws bij dsihws un stingri lozija
 Mūhs, fawus wifai stubrgaltwigos dehluš —
 Neko es zitu nepasinu, fâ tif
 Get medibàs, waj Mellupe us sweju.
 Reij bijam zauru deenu medijufchi,
 Te gadijas, fâ pasafàs to stahsta,
 Ka, dsenadams es fahdu breefcha mahti,

No beedru pulka nomaldijos nost.
 Pa taku takeem, fruhmu fruhmeem ſtrehja
 ſchaudigais lopinſch, allasch atraſdamees
 Tif druſku ahrpus ſchahweena no manis,
 Ka newareju lehset, winu ſaſneegt,
 Lihds beidsot eefchahwās tas beesokni.
 Kā ſibenis no kumelina lehzu
 Un metos pakat winā pudurſſni,
 Weenmehr ar ſawu ſchkehpu mehrkedams,
 Te iſbrihnijees atduros un redsu,
 Ka breeschu mahte, ko es dſenaju,
 Luhf, gul pee kahdas ſeltenites kahjām.
 ſchi apkehrufes lopinam ap kaklu
 Un glauda to ar baltu rozinu.
 Kā apſtulbis es palikos uſ weetas
 Par tahdu neredſetu brihnumu,
 Weenmehr wehl eefmu rokā turedams,
 Kā gataws buhdams tā uſ ſchahweenu;
 Bet ſkaiſtule ar ſawām ſilām azim
 Uſ mani luhkojas, kà luhgdamās.
 Tā klufedami ſtatijamees azis
 Weens otram, abi wiſai pahſteigti;
 Zif ilgi tā mehs abi kawejamees,
 To paſazit man nawa eefpehjams,
 Jo jaukais laiks man pluhda weenā laidā,
 Sirds puſteja un lehza ſaldā gaidā.
 Tās ſkateens urbās dſiki manā ſirdi;
 ſchis leetas negrib, ka tās tahlak tirdi:
 Ko es tai teizu, ko ta atbildeja . . .
 Tas bija tā kà jauka rihta ſapni,
 Kur zaurum zauri jauzas meega tehli.
 Kad apkehrōs un atkal atratos,
 Tad kruhts pee kruhtim ſtipri wilkoja.
 Te atſkaneja ſauzeens turwumā
 Un ta lihds ſtirninai nu projam ſchahwās,
 Kas mihligi nupat wehl apkert kahwās.

Ka g s. Pateſi, ihſtens Laimes-mahtes glahſts! —

Arweenu patihkamaks top taws ſtahſts.

Turis. Ku bija tak man weena mihla teka,

Bij nesinamàm ilgàm mehrtīs sprausts
Un jaunās, faldas dsihwes plihwurs austs.
Rā tehwi greesufchees pret austrumeem,
No kureen's fudraba un selta firgu gaida,
Tā wirsās manās zeribas un ilgās
Uf flehpto mihlestibas birstalu.

Neweena deena neaufa, ne reetej',
Kas neredseja diwi jaunās firdis
Ur malkām mihlestibas laimi baudam.

Tā klufā weentulibā firdis sehjās
Un neispaustā laimē kopā lehjās
Tif mehmeē fokī, augstās debefīs
Bij flehptās mihlestibas leezeneēfi.

Tās bija laimes deenas, seita brihschi!
— Un nebij noseegums fchi mih'estiba,
Wehl it neweenam nebij folijufes
Schi firds, kas muhschigi man kahwās.

R a g s. Bet kahda wihra asinis ta ir?

To tif no augsta ween war augstumš zeltees.

T u r i s. Schi pate pils ir winas schuhpfa weeta.

R a g s. Tad ta jau manteneeze no fchis pils;

Bet kalab Skumnesim fcho laimi flehpat,
Ko tu jau tā par tehwozi ween godā?

T u r i s. It katra maina beede laimigos,

Kur nawa mantojums, tur saudejums.

R a g s. Taf warej' atklahfchanās, no fa bijees,

Tuhf' mihlestibai tikai nahft var labu.

T u r i s. To drihs ween redsefim, to nu ar' zeru.

Ne tahl' no fwehtās uguntinas gahrfehā,

Kur sinkahribai zeeti aisleegts zeksch,

Tur birstalā, kur allasch tikamees,

Ne ilgi fā no winas fchkihros, lai

Ur brahli islihdsinatees schurp steigtos.

Tur atstahju to ilgās baikojotees,

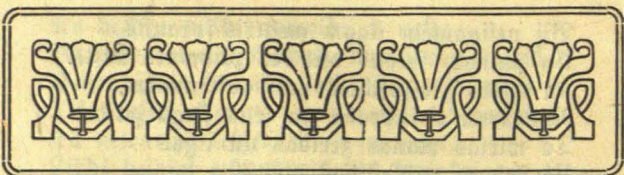
Lihds isfchirfees muhf' abu likrenis. —

Ej turp, nes winai manās labdeenas,

Ka drihs, waj fehā, waj tā pee winas buhschu.

Ku ej un nemees lihds few drofchu duhschu.

(Rags aiseet pa weenu un Turis pa otru pusi).

Otrais zeh lens.

Gahrſcha, ne tablu zaur beeseem kokeem ſpihd ſigenota
uguntina.

Birmais ſkats.

Eida nahſ ar wainagu galwà un puſem rokà no tuwejas
birſtalaſ ahrà.

E i d a (eet nemeerigi ſchurpu turpu, uſ wiſàm puſem ap-
ſkattidamàs. Beepescht ta noſtahjas un klaufas).

Ne, naw winſch, naw. — Ta bija wehja ſchalka,

Kas ſchkirſta egku ſlaikàs galotnes:

Man jabaud at, nu weentulibas malta,

Kà ſlimam jadſer ruhktas wehrmeles.

Pret wakarù jau ſaule pagreesuſes,

Ar kuhtreem ſokeem brihschi aiſwelkas;

Ar ſkumjam juhsman emu apmahkuſes,

Kà zittahrt ſkaidra debes apmahzas;

At, mani ſagrahbji ſchauſchaliga jauſma

Un zittahrt mibkaiſ klufums beedina

Un ſajuhtams ſcho reiſ kà likſtas drauſma.

At, baitodamàs gaidu ſawu draugu,

Kaut pehji ta ſkatos, iomehr ne-eeraugu.

Un aiſtatumà dſirdu tauru ſkanàs

Un ſauzeenus, kas nahſ no tehwa pils;

At ſchodeen ſajahji tur nu ſihwas tautas, —

Bahr mani welkas padebefis ſils;

It druhmaini es dſirdu gahrſchu ſchalzam,

Gan tuwojas lahds negaiſs, negaidits.

Ut, mani nomahz fchaufchalas un bailes
Kà neezinſch juhtos ſchinis plaſchâs telpâs,
Ka tikko wahrga ſpehju eewilkt elpas;
Ut, teefchom, it kà wehja rauta lapa
Sche eſmu, kaſ jau agri bahla tapa.

Kam mani rahwa jele prom no pils,
Kur dſihwoju beſ ilgâm un beſ behdâm?
Tur firdeſ bij meeriga kà birſtala,
Kad zaur to nepuhſch pawafara wehji;
Bet kod til ſihwas tautas kalnâ jahja,
Tad man bij behgt uſ ſigenota gabrſchu.
Sche ſagrahbufe mani dſihwes wehtra,
Ka trihzu, drebu nu kà ogu mehtra.
Ut, deemſchehl, ahtri mihtakajam kahrtos,
Maſ preti turedamâs, noſt maſ rahwos.
Ut Deews, kahds deews bij mani apmahwis?

Kur bija manſ prahts?

Kur bija man domas?

Kahz, prahtin, nahz.

Welz mani no jomas!

Ut nahz jel, manſ mihtako!

Kur kawejees, dehjees?

Ut nahz jel un paſmejees,

Kà allaſch tu ſmehjees!

Kahz jautrini manu ſkumigo prahtu!

Man uſbruhk firdeſ raiſes,

Jau aſaro ozs;

Kahz laimibu neſi,

Kahz, mihtako, nahz!

Un kà man nebij winu karſti mihtet,

Kaſ weenigais ſche klaht man peeſitâs?

Ut, maſ bij preeka manâ klufa dſihwê,

Man agri newehligs bij liktenis;

Urweenu ſlimoj' mana mahmukina,

Lihds pehdigi ta bira kapinâ

Un bargais tehws nu palika wehl bargakſ. —

Tà biju uſauguſe kalna ehna

Kà wiſbulite meſcha klufumâ,

Ko tikko ſneedſ kahds jautrakſ ſaules ſtarinſch,

— Te peepeschi schai paschâ flusâ gabrschâ
No manas radinatâs breechu mahtes
Tas tifa atwests man fâ laimes wehlets,
Tif flaiſts fâ ahbols, wihriſchkigs fâ waron's.
Ut, manâm juhsmâm aptruhft ihsto wahrdu!
Sweschs bija tas, bij pirmâ redseſchanâs,
Taf ahtri, fâfchu ſen tas buhtu bijis,
Ap mums bij likten's roſchu walgu wijis.

Ut, agri mahte azis aisdarija,
Nu paleeku bes winas ſwehtibas;
Bet gan no Saules-mahtes aploka
Ar preeku luhkojas ta manâ laimê.
Gan teiz, fa mihlestiba efot aſla,
Man domat, tai wisredſigakâs azis,
Kas zauri redj zaur pascheem beesumeem.

Bet tagad atpakat es neſkatiſchos,
Behz Silâ kalna ar' wairs neilgoſchos;
Tif mihlestibai mihledama doſchos.

Waj ſaldaka wehl laime paſaulê,
Nâ mihlestiba, kas zel ſauliê?
Es peeglauschos pee mihlestibas laimes,
So nepaſihſtu zitas dſihwes glaimas.

Ja tehws no tewis mani wehlaſ ſchkirt,
Tad buhtu labaki man tulin mirt;
Taf droſchi ſinu, fa tew dſihwoju,
Lai talab turu labu zeribu. (Klaufas).
Klau, fâ balſis pazekas!

— Ne, tâs bija wehſminas,
Kas pa foku ſareem trauz,
Mihlakais wehl neatbrauz!
Wai, af, wai! fur kawejas tas?
Atkal man pahrskrej ſchauſchalaſ,
Es ſahku drebet fâ apſchu lapa!
Jau labi wehlu pret wafaru tapa!
Jau ziti putni
Pee meera eet,
Tif laſſigala
Wehl weena dſeed.
Arweenu ſmagaka top ſirds --

Kur kawejas winsch?

Tur kaut kas mirds. (Ta statas un staigā nemeeriga apfahrt).

Prom pa zeku tahlafi

Medrihstu ne soliti.

Ja kahds mani eeraudstu? —

Un tad manas pehdas dsihstu?

Wiltiga ir pafaulē,

Wisur taunu fehllu fehj,

Nemainibu nodot spehj,

Behds no winas, dwehsele!

Tā, luhk, fchoriht man jau gahja,

Ka wehl pahrnem drebuki: —

Kahds pa zeku knofchi jahja

Tā, ka kladsej pakawi;

Kad man nahzis bija tuwu,

Skateenus tad tahdus gutwu,

Ka wehl taad nodreb firds.

Tā tif mihlā azis mirds.

Ko gan mihlakais man fazis

Kad es luhkofchos tam azis!

(Ufklaufidamās).

Gahrščā dšird balfis!

Tas winsch, mans mihlakais!

Wisch klaktu!

Ar firfnigu prahtu —

Nost wifas mofas —

Prom wina rokās!

(Ta steidsas ar isplestām rokām uf dibenu. Tustus nahf tai preti).

Otrais stats.

Lida. Tustus un ta pawadoni.

L i d a (isbtjufes randamās atpakaļ).

Uk wai! Ko redsu!

T u s t u s.

Sirfnin, nebihstees. (Uf pa-

Kā reds, no jums ta fakaunejufes, [wadoneem).

No bara mihlestiba allasch behg —

Tad ejeet gabalinu atpakaļ

Un gaideet! (Uf Eidu).

Dargà, jele nebihstees!

Es tawu fkaisto kauneschanos zeenu.

(Pawadoni atkahpuschees. Tas tuwojas winai un fater tás rofu).

Kur gahji tad, kad zekâ fatifamees?

Ut, kâ tawš fstateens eededsas man firdi,

Kad abi karsti fskatijamees!

Ta bij gan muhsu pirmâ redseschanas,

Bet toteef' bija winas spehks jo stipraks;

Gan maniji, ka tas man' pahwareja, —

Nahwiga bulda bij ta jaunai firdij.

To buhtu tad jau tew es fazijis,

Bet zekâ bij wehl ziti — man bij steigtees —

Un tu no azim issjudi bes wehsts;

Bet pa ehmuše kâ ar burwja spehku

Tu biji manu firdi, manu meeru.

Tad kâ pa fapni tahlaf jahjot modos

Un baididamees tewi pasaudet,

Es liku fawam rokas puifim eet

Un paslepeni gluhnet, kur tu paleez.

Tas nefa man tad preeka pilnu firu,

Ka tu fcheit, augstâ gahršchâ, kawejotees.

(Sche isbailēs fakustas Eida, kas stahwejuse wišu laiku dre bedama un nowehršufes).

Ku esmu tewi dabujis un mirtu

Es drihsak, kâ kad kautu, lai muhs fskirtu!

Un fargadams no zita radijuma

Tad tudalin pee fchi=ta gadijuma

Tew' usrunaju leezeneeku preekschâ,

Kas nahkuschi ar mani reisâ eekschâ,

Par fawu isredsetu lihgawinu.

(Stata to faweem pawadoneem preekschâ).

Sche nejautaschu, mihkâ, kas tu tahda—

To man jau ween tawš fkaistais fstateens rahda,

Ka tihra tawa firds, kâ ar' tawš dsimums.

Ta kalpone wissematâ ir buhtu,

Tad tomehr, kâ to fawâ firdi juhtu,

Tu paliktos par manu mihkato.

Behz zita tagad neprafu nelo,

Tif tewi wehlos es no tewis dabuht,
 So sche bes brihwas iswehles man jabuht
 Un lai tu sinatu, ka esmu lungs
 Par saweem darbeem, ka man spehks un wara
 Ar' sawu mihlako gan aistahwet,
 Tad minefchu es tew tif sawu wahrdu.
 Es esmu wirfait's Tuskus, wisa Mellupê
 Es waldu lihds ar sawu brahli Turi.

(Eida nodreb; wünsch to samana un turpina pehz lomina).

So teizama man tawa brihnifchanas
 Un tawa tikla klusu zeefchana.
 Ak, kaunefchanas, lehna pajemiba —
 Tas schtichstas mihlestibas sikhu wainags,
 So ihstais flaitums fewi neapfinas
 Un isbihstas no sawas pascha waras.
 — Es tagad eefchu, pakaudams tew laifu,
 No tawam bailem lehnem attaptees;
 So wifs, kas negaidits — ar' preeks un laime —
 Arweenu ustrauz wifus muhfu prahtus. (Uf pawa-
 Nu parahdeet juhs konibu un godu [doneem).
 Sche manai lihgawai, juh' wirfaitei! —
 Un kawejatees sche pat tutumâ.
 Drihs buhfschu atpakat un aiswedifchu
 To prom pee sawas mahtes Mellupê. (Tas aiseet).

Drefchais flats.

Dandars. Ostinsch. Lida.

Dandars. Tew' fuminu, jaunawa,
 Tu firschu waldneeze!
 Tew laifamas pukes,
 Tew fneedsams wainags!
 Râ nahkamas laimes
 Un waronu faimes
 Seedoschu gahdneezi
 Es fweizinu tewi!

Ostinsch. Simtkahrtigs fweizeens
 Tew, laimes behrnin!
 Jo laimigâ deenâ —

Rà zitâ neweenâ —
 Tewi aistwedis drihs,
 Kur laime tew wij
 Jo augstâ pili,
 Kur duhmi kâhpj sili
 Pret debefim;
 Kur flawas wainags —
 Par wisu naigaks —
 Wirds allaschin waronu galwâ.

D a n d a r s. Par tatwu ee-eju
 Lihgsmigu feiju
 Lihgsmosees Mahjas-Kungs,
 Ir Peena-Mahtes,
 Ir wisi garini
 Un pils ahrini.

O s t i n f c h. Mubhschigi nenowihst
 Staituma wainags
 Mubh' dsimumâ.
 Tas wijas un jeed
 No daikuma pukem,
 Rà pawofar' kalnaju nofares.
 Tomehr to koschako
 Augu, wisdrofchako,
 Geraugu fche:
 Refawihstamu tikumu puki
 Mubhsu wirfaischa mihligo fuki.

L i d a (no sawam isbailem pamosdamas).
 Wai, af wai! ka rokâs mani
 Modewufe nelaimel
 Kas gan tee fche tahdi mahni?
 Af, teem netizu, af ne!
 Af, par wiseem dsihwes flogem
 Bij man behgt no fchi-teem spokeem!
 Tagad faprotu tàs baschas,
 Kas kâ neredsamas waschas
 Slehdja mani schaufchalâs.
 Kad man Kuhpe stahstit steidja,
 Peekodinadama teiza:
 No Mellupes jafargas,

Kur no ſchejeenes lab' tahli
 Nugot diwi dwihnu brahti
 Nerimstoschâ eenaidâ.
 Un nu mani liktenis
 Schini dsihlê eerahwis.
 Kur lai behgu nabadsite
 Neezigaja semes pihte! (Getef birstala).

Beturtais ſkats.

Dandars. Dstinsch.

D a n d a r s. Teefcham, apſtaufchu Laimes-mahtes lutekli,
 Scho jo laimigo Mellupes dehlu!
 Dargakais allaschin ir wina daka,
 Un no wifa, kas augsts un kas brangs,
 Kas no mirstigeem tenzinais deendam,
 No ta tas lausch few wiskoschako seedu.

D ſ t i n ſ c h. Un no augteem, to audsejis dahresnets,
 Nem un rauj to kraschnako few.
 Wisgrasnako wainagu waldneekam taupa,
 Sneeds no laba wislabako tam;
 Ja ſahf ijdalit medijumu —
 Beekriht winam wiskreetnaka daka.

D a n d a r s. Sebſchu tam wifur preeſchroku kaufchu,
 Tomehr ſchis weens wina dargakais dargums,
 Kuru no wifa wiswairak tam ſkaufchu, —
 Ka tas pahrwed ſcho ſelteni, dako,
 No wifam pukem wisſkaiſtako puki,
 Scho wifu mihtako azu raugu,
 Sew isredseto dsihwes draugu.

D ſ t i n ſ c h. Daſchahrt ar wahlem Igauni usbruhf,
 Aplenkdami muhf pilskalnus;
 Ja wineem laimejas, guhsta un aiſwed
 Wibreeschus, feeweefchus guhstneeziba
 Un ta ſenaku eenaidu atreebj;
 Tomehr tee wirſaiſcha lihgarwu nefneeds,
 Baronu ſaudseto dargako rotu,
 Par kuru kattris gan dsihwibu dotu.

D a n d a r s. Vet nu jel eesim, ee-eju fargat,
 Sargat schis birstalas fwehtumu,
 Ra neweens sche nelauschas eefschâ,
 Nezeenigs buhdams schi noslehpuma
 Un la muhsu wirfaitis teiz muhs un flawê
 Par muhsu zentibu, uszihribu,
 Sargot wina firds-dargato,
 Muhsu fardsibai pamesto. (See atseet uf dibenu.
 Stats pahrwehrschas kahdâ Silâ kalna pils istabâ.)

Peektais flats.

Stumnesis. Turis. Tufus.

S k u m n e f i s. Tas labi, tà jau brahkeem peeklahjas! —
 Ir ziteem nahkas fatizigi dsihwot
 Un nele brahkeem, nele dwihau brahkeem.
 Tas labi! Sen jums isliht peenahzas,
 Lai jele mahtei buhtu masaf skumjas
 Deht fawa kapâ aigahjuschâ drauga,
 Lai jele juhfu tehws war meerâ dufet.
 Tas teescham kapâ apgreesas ais dusmâm,
 Ra wina dehli weenmehr kildojas.
 Ar preeku tas nu wetôs pee jums nahks;
 So neschkindes nu naida eerotschi
 Un kildu trofknis nebeedes to wairs.
 Râ puhzes, fiksparni, schee tumfas putni,
 Kihst isbijuschees fawâs alâs projam,
 Kad gaisma reetê, jauna deena fwihst,
 Tâ wezais naidis ar saweem tumfas bareem —
 Ar kauno aisdomu, ar schkendinu,
 Ar sklaudibu un nenowihdibu —
 Nu furnedami leen pee pekles gareem
 Un lihds ar jauhi faderetu meeru
 Nu atnahk fatiziba, weenprahriba
 Un smaيدا nu lâ pawafara faule.
 T u r i s. Ak, mihlestiba wisu warena!
 Tu firschu wara, wisu leelakâ!
 Tew padodas if katris radijums,

Tew japateizas tagad ari mums ;
Tu lausufe nu brahlu zeeto prahtu,
Lai tewi, mihlestiba, fuminatu. (Tusku aptampdams).
Nu ustizos es tawam labam prahtam,
Bes schaubam brahta firdij peeglauschos.
Nu waram brahligi mehš mihletees.

Skumnefiš. Gan laimiga ir fauzama ņhi deena,
Kur negantigais eenaidš isheidsees
Kaš tã, kã wiņu aprijeja uguns, ,
Pahr juņu tehwa kapu usleefmoja,
Neņabdu islihdņibu nepeelaiņdams.
Lai plauņst nu juņu ņatiziba jauņi,
Kã pawafari ņoki, druwas, lauņi.

Turis. Gan, ņeedu laiņã mostas jauna dņihwe,
ņk ņatris putniņņ ņew tad ligņdu taiņa,
Kur pahrwest mahjãš ņawu lihgawinu ;
Tad wiņi beedrojãš, juhd ņatra plaiņa.
To ņen es eewehrojãš, turu ņinã :
ņr es nu nodomajãš ligņdu taiņit ;
Bet tew buhš, tehwozi, nu maņglu raiņit —
Ne wiš pa jokam fauzu tewi tã,
Man patihņ tawa daiņã meitina.

Skumnefiš. Wai! Kur tu winu redņeji, kur tifees
Ur winu kaš preeņņ pãfaules ir ņlehtpa!

Turis. ņj, praņi mihlestibai winãš zekuš.
Ta tatschu medneeze kã it neweena,
Lai buhtu tumscha naņts, lai gaiņcha deena.
Mihl mihlestiba mihkaņ ņlepenibu.

Skumnefiš. Ak wai! tad ņlepeni juhš tikufchees ?

Turis. Kã allasch mihlestiba pirmãņ teekãš.

Skumnefiš. Juhš isdarij'ņhi leelu noņeegumu.

Turis. Ne, mihlestiba naw wiš noņeegumš.

Skumnefiš. Ak, isredņeta waidelotes dņihwei
Bij ņida, talab gan ņche noņeegumš.

Turis. Jo leelãš noņeegumš, jo leelãņ
Tad apleezinãš muhņu mihlestiba.

Ak, neņņkir jele diwi karņtas ņirdiņ,

Ko pate ņaima ņawedufe ņopã.

ņš mihņi luhdņu, dod jel ņidu man,

Lai fur ta mana nama uguni.
Ta buhs tad wairaf nekà waidelote,
Buhš pili nama-mahte, darga stote,
Tur tures winu augstâ zeenâ — godâ,
Dod! negahš jele fewi un muhs fodâ!

S t u m n e š i š. Ak ne! Tas newar eet it ne pār fo;
Jo taifni foda deht tas nedrihkst notikt:
Man rahdijufchees baigi druhmaini,
Kas fludina mums bojâ eefchanu,
Ja mana meita iseetu pee dwihna.

T u f t u š. Tee tilai tahdi wezi mahni ween,
Kas nu gan buhtu metami pee malas
Kâ wezas, nederigas grabaschas.
Ja wifem sihnehmjeem mehš tizetu,
Ir kahju nekemtos pahr fleegfni spert.

S t u m n e š i š. Ne, dehli, tâ tas naw no Deewa pufes,
Mums tizibu buhs allasch augsti turet.
Tâ allaschin ta jaunâ pafaule, —
Ka gatawa ta wifu wezu gahst,
Bet gahsch tad deemischehl pate fewi lihds.
Bes tizibas neweens naw atpestiits.

T u r i š. Es tizu Saulei, tizu Mehnefim —
Tee fatwedufchi muhs ar mihtako,
Mums fatou gaisnu zekâ leedami;
Ir sihwo Behrkoni es bihtin bihstos,
Tas jahjis Saules-meitas wedibâs —
Tas nebuhs muhsfu wedibâm ar' preti;
Taf ziteem mahneem tizet newaru.

T u f t u š. Te pilnigi es brahlim peekrihtu,
Ir stahwu es tai pafchâ tizibâ —
Sauds Behrkon's lihgawinas wedibas;
No tehwu-tehwu laikeem dseedats top:
„Aufekl's nehma Saules meitu,
„Behrkon's jahja wedejôs.“

S t u m n e š i š. Ja netizat juhs kahweem, druhmeem
baigeem,
Bet atfauzatees gan us tehwu laikeem,
Tad taifni tee fcho reis stahw manâ pufe;
Jo wezum wezas dainas wahrdi fkan:

„Mehnefs nehma Saules meitu,
 „Behrkon's jahja pana hft ô s,
 „Pa wahrteemi eejahdamis,
 „Kofpehr' selta ojoliau,
 „Kofchtal manus bruhnus fwartus
 „Ar ofola afinim.
 „Saules meita trihs gad' raudaj',
 „Selta farus lafidama."

War buht, luhk, wedibas, ko Behrkon's waja,
 Ka preeku weeta afinim leet tezet
 Un lihgawinai jaraud aſaras.

Tur is. Dâ ſtahſtits, dſeedats tas no deewu dſihwes,
 — Bet mehſ jau eſam tikai zilweſi.

Skumneſis. Gan zilweſi, kam tomehr jadsihwo
 Behz augſto deewu dotâs preekſſihmes.
 „Schai ſaulê dſihwodami,
 „Biſſamees winas faules."

Tufkus. Bet dſihwoſchana naw beſ prezeſchanâs
 Un tadehk brahlim dod gan ſawu meitu,
 Lai waram, fur nu meeru derejuſchi,
 Ar' weenâ reiſâ turet wedibas;
 Man newitot ar' mihleſtiba radâs.

It neſinami, neiſprotami,
 Kaſ mani wilka, ak, ar tahdu waru
 Kâ burwja ſpehks, kaſ ari neiſprotams. —
 Kâ ſchkeet, muhs firdis beſ jebkahda wahrda
 Beſ kahdas lehnâ ſaiſtitajas ſaites
 Behz pirmâ ſkateena muhs kopâ fehja,
 Ka katra zita apdoma bij wehjà;
 Da bij man wiſai ſweſcha, tomehr jutu
 Un mani uſauſa kâ gaiſcha deena —
 Da iraid mana, zita it neweena.
 Un eſ nu eſmu laimigs tauteetis.

Tur is (dſihwi peekriſdams).
 Taſ iſhti mihleſtibas pirmâis ſtars,
 Kaſ eeſpihd dwehſelê — ſahl eedegtees,
 Ja radneezigs ar radneezigu teekas;
 Tad wiſas preteſtibas ira leekas
 Un naw nekahdas iſtwehleſchonâs,

Nur sneegtas Daimes-mahtes dahwanas.
— Ar brahli pilnigi es weenis prahtis,
Tas ar' mans listen's, to winſch iſtahſtija,
Ar peenahzigeem wahrdeem atklahdams
Tàs juhſtas, kaſ eekſch manis flehptas miht.

Skumneſis. Iſ katru listen's wed pa ſawu zeku.
No kalna gahſchas neatturams ſtrauts
Un iſgrauſch ſemi, lihtſchu lotſchu ſkreedams.
Par welti rahdis prahts tam taiſnu ieku;
Bet zilwekam ir prahts, kaſ winu walda,
Tas nedrihſt atrautees no Deewa rokaſ
Un ſagahdat few paſcham, ziteem mokas.
Ar ſchehlumu man jaleeds — jaſkumſt toti —
Ak, mana meita taps par waideloti.

Turis. Es luhdjos, teiz, waj tas tawſ gala wahrds?
Skumneſis. Gan, mihto, kaut tas gauſchi ruhſts,
nam gahrds.

Turis. Ar Deewu! tehwoſſcha jo zeeta firds.
(Niſchaujas projam).

Sekstais ſkats.

Skumneſis. Tuſkus.

Tuſkus. Kam iſſauzi tu mana brahka laimi?
Jel atminees, ka pats reis biji jauns
Un ar' gan mihleſtibà biji glauns.
Kam gribi diwi jaunſas firdis poſtit
Un iſzelt laiſkam tiſkai jaunſas zihnas.

Skumneſis. Rà teiſts, to nedaru beſ labas ſinas,
Es tiſkai zaur tam gribu nowehrſt poſtu
Un neaiſdambet brahka laimes oſtu.

Tuſkus. Rà ſaglis nakti, tapat mihleſtiba
Nahk negaidita, to lai taiſni ſaku.
Ar' newaižà, kà ſaules ſtari rodas?
Kaſ tas par awotu, kur leeſmas iſpluſti?
Tàs wiſu paſaul' apgaiſmodamas
Un ſildidamas wiſu radibu,
Til leežina, ka tàs no gaiſmas zetās.
Tà mihleſtiba nahk no mihleſtibas.

Tew nahzas pirmat meitas prahtu tirat.

Ta war jau dseedat : „Wehl wehl, wehl wehl mana,
Manas paschas daka!
Ko es gribu, to es daru,
Manas paschas waka.“

Skumnefis. Ne, to ta newar, te ir Deewa waka.

Tufkus. Waj ta pateesi tawa pahrleeziba

Un zitadi tew naw nefas pret brahli?

Skumnefis. Pateesi ta. Es pats jo nelaimigs,
Ka likten's attura man tahdu snotu,
Kam zitadi labpraht es meitu dotu.

Tufkus. Nu tad es eefchu brahli meerinat,

Lai rimstas liktenim tas preti slahit. (Aitseet).

Septitais skats.

Skumnefis (weens pats).

Skumnefis. Ai, gruhtinahzas man scho seedu nest! —

Ar' es reis biju jauns, pilns mihlestibas

Un nu man jafarauj bes schelastibas

Scho jauno kauschu mihlestibas faites,

Lai nowehrstu no fawas zilts tik faites;

Lai stahwetu man pils us zeeteem stabeem

Un sneegtos nesinamâ nahkotnê,

Pazeldamâs aij stahdageem un wabâm

Jo augstu Silâ kalna galotnê.

Gan gruhti nahzas, tomehr dsihits no baigeem,

Es nedrihksteju klaufit tehwa firdij,

Ar netizibu koutees laimes jaigeem.

Ne ka es firdi turetu jo zeetu,

Ne, likten, tew ween nefu es scho seedu.

At, padeweess nu augsta Deewa warai,

Ap firdi taf man gauschi schaufmigi,

Ta it kâ pereds kahdu nelaimi. (Ruhpe parahdas

Bet te jau mihkâ Ruhpe tuwojas. durwis.)

Nahz schurp, tu ustizigâ dwehsele!

Astotais skats.

Skumnefis. Ruhpe.

Skumnefis. Jel teiz, ko dara muhsu skumju behrns?

Waj palikas pee firmâ sigenota,

Ka pafardsibâ wina tava dota?
Kas notizees? Kas ir? Ko zeeti llufu?
Man schteet, naw labs nefas tew fludinams!
Ak, teescham, postâ grims wehl muhsu nams!
Ku faki jel, tur Lida?

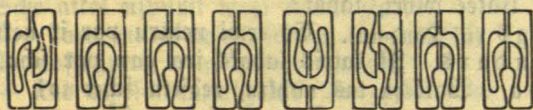
Ruhpe. Winu fuhiju,
Kâ liki, gahrshâ prom pee sigenota.
Skumnefis. Tas bija teizami, bet kam tu tagad
Tâ ustraukta un nobijufes efi?
Ruhpe. Pee sigenota biju, winu raudsit.
Skumnefis. Un tad? Kas notizees? jel runâ,
Ruhpe. Tur neatradu winu. [faki!
Skumnefis. Kâ? Ta laupia?
Ruhpe. Tas nebij wis wehl notizees, bet notiks,
Kâ man tās leetas tagad israhdas.
Ko fwehtas uguns aijgahjufe wina
Tur birstalâ, tur daschrei wina staigâ
Un kawejas tur fawâ nodabâ.
Ku redseju tur daschus Mellupeeschus
Un isbijufes steidsos tew to finot.

Skumnefis (lekdams augshâ).
Dee waras darbi! Traka usbruffchana!
Ja nsteigs starpâ, notiks laupishchana.
Steigt steigshu fawai meitai palihgâ,
To wedishu us peenakhuma pehdâm!
Turp projam! pahrmazit tos pahrgalwjus!
(Tas aifstetdsas).

Dewitais skats.

Ruhpe (weena pate).

Ruhpe. Man firds tâ baikojas, kâ wehl nefad;
Jau fen bij Lida tahda flehpumaina —
Waj tikai fen ta nefasinajas?
Bet labi tak, ka nu pats wirfaitis
Uf reisu rauts is skumju perefchanas:
Bij bail, ka nomirs tas wehl patei pakak.
Bet nu kâ Behrkon's dewas panahkstos.
(Ta domtga aifteet).

Trefchais zehleens.

Gahrſcha, birſtala (kà otrà zehleena ſahkumà).

Birmais ſkats.

Kags naht, Tura ſuhtits, ſchi lihgamu ſweizinat;
Dandars ſtahjas tam zekâ.

Kags. Tu ſtahjees zekâ, kà uſ laipas ahſis.

Dandars. Es tewi labpraht buhtu upê gahſis.

Kags. Tu gribi atfal, draudſin, rihwetees.

Dandars. Tew netiht; bet man patiht ſihwetees.

Kags. Man janahſt ſche. Kas mani attures?

Dandars. Es eſmu taſ, kaſ tewi ſatures.

Kags. Es nahku ſchurp no wirſaiſch' Tura raidits.

Dandars. Un es ſchai amatâ no Tuſtus ſwaidits.

Kags. Par jauno brahli wezafajam wara.

Dandars. Taſ nawa brahligi, bet naida garâ.

Kags. Tu lempi, ej un greeſ man beidsot zeku.

Dandars. Ne ahtrafi, pirms pahrmahzu ſcho teku.

Kags. Weenmehr es tewi atrodu few preeſſchâ.

Dandars. Taſ man tà patiht, ſirds man lez ween
[eekſchâ.

Kags. Kas ſche tew gluhnamſ un kaſ glabajamſ?

Dandars. Kas ſche tew praſamſ un kaſ aiſleedsamſ?

Kags. Man naw tew jadod ſcheitan atbilde.

Dandars. Tu wahrda nezeeniga dwehſele.

Kags. Zeenibu, puiſi, pagehr mani gadi.

Dandars. Bet wihreſtibâ eſam abi radi.

Lida (iffchaujas ahra). Wai, wai! Ko grib fchee
trafee wihri, tahdi?

Rags (uf Dandaru). Es tewi neturu par it nefo.

Dandars. It katris labaks ira gan par fcho.

Lida. Wai! ja tas nahktu, redsetu fchee to!

Rags (uf Dandaru). Tu meli, fadragafchu tawu pauri!

Dandars. Un tewi noplaufchu ka leegu gauri.

Lida. Nu nahks winsch, man, ak, top ap firdi fchauri.

Rags. Meers deretais, ko tagad war tas lihdsset?

Dandars. Ko meers! Ne, nu tew wajag ribas
[wizet.

Lida. Ak, kaut winsch nenahktu, es fahku trihzet!

Rags. Te jadod stiba tam ka lopeneem!

Dandars. Ne, fcheitan jaruna tif sobeneem!

Lida (gaufchäs bailës). Tee kaujas! Kosib winu sobeni!

Ak Deews! Zel manu mihko atturi!

Ak Daimin, beesä miglä eetin winu

Un kawet kawè to ar gudru sinu,

Ka neatnahk winsch fchini azumirkli! —

Ak atnem ihrejam tif fchoreis irkli!

Tu, Zeka= ahte, ko es gauschi luhdsu,

To drihs ween atwest man, tew tagad fuhdsu

Un faulejos: lee3 wina zekam krotas,

Ka nekriht winsch fcho kauno wihru rokäs!

(Ka aiffteidsas attahlat. Ragam ar Dandaru zehrtotees, al-
nahk Turis).

Otrais skats.

Turis. Rags. Dandars. Ostinsch.

Turis. Kas tas? Zel meerä!

Rags (uf Dandaru).

Keds, ka patihk zirteens?

Dandars. Es to tew atmafafchu! Sche!

Turis (ar iswiltu sobenu starp abeem stahdamees). Zel
meerä!

Rags. Mans wirfais!

Ostinsch. Ruhf' wirfaisch' brahli3!
[Rimsteet!

Turis. Ka breedis kritis tas zaur manu rofu,

Kurfch usdrihtstefees eerozi fche pazelt

Un apdraudës wehl fawu pretneeku!

Waj trati palikat? Rahds welns juhs dihda,
Sche atkal uspuhst wezà naida leesmu,
Kas starp mums wirfaischeem jau isd'sifufe
— Un noslahpeta it us wiseem laikeem?
— Kas bij sche usfahzeis? To gribu finat.

K a g s. Tas stahjās zekā —

D a n d a r s (krisdams starpā). Nahza —

T u r i s (us Ragu). Runā tu!

K a g s. Es nahzu meerigā un lehnā garā,
Kā tu man biji pawehlejis, nest
Schurp tawai lihgawinai labas deenas.
Eit meera prahtā, ne wis kildas duhschā
Es nahzu, — neka kauna nedomadams.
Ir atzerebams fadereto meeru;
Te atradu to preekschā, un ar naidu
Un waru tulin metās man tas zekā.

T u r i s. Tu neprahtneeks! Waj naw neweena weeta
Pret tawu aflu niknumu wis drofcha?

Waj ari klufā, fwehtā birse buhs

Juhf' negehligai kildai meeru trauzet? (Us Dandaru).

Prom, atkahpees! Sche noslehpumi walda,
Kas tewi neaizina wis pee galda. (Dandars goras —
[kawejas].

Kost, prom! Taws wirfaitis tew pawehl to,

Zaur mani runadams us tewi tā;

So weena meesa, weena dwehsele

Mehs tagad, kā tas klahjas dwihku brahteem,

Un mana pawehle ar' wina. Prom! (Us Ragu).

Tu paleez sche pat stahwam.

D a n d a r s (us Dstinu).

Ko nu darit?

Deef', wirfaischi gan faderejschi meeru,

Un raudsit wina leetās eejaunktees —

Zai no tam pasarg muhs jel schehligs Deews! —

Wis nepeln patezibu, drihsat fodu.

Za wareneem ir naidis reis apnizees,

Tad weltigi to baros wina laudis

Kā nelaiķā reis peedsimuschu behrnu.

Zai paschi wirfaischi sin fawas leetas,

Mums prahtigati, aiseet no schis weetas.

(Dandars un Ostiašč aiseet, Rags atkappjas us dibem.
Šai brihdē atsteidsas Ūda un apkampjas ar Turī).

Dreščais štats.

Ūda. Turis.

Ūda. Tu nabz! Nu waru behgt pee tawās firds!
Tu pahrgalwi, man liki ilgi gaidit,
No weenām bailem pulku zitās fwaidit,
Kā needrai upes wilnōs šchaubitees — —
Taf deesgan. Par tam runat nawa watas.
Es dufu atkal tawās mihkās rokās,
Pee tawās kruhts, kur suhd man wifās mofas,
Kur esmu atkal droščā pašparnē
Un šaldas mihlestibas lihgfmitē.
Nabz! Wīnu naw! Prom ahtrā behgščanā!
Naw jakawē ne azu mirklišča.

Turis. Gan, firfniā atleef mums tif behgščana
Un tehwu-tehwu zeenits paradums,
Tas ira: lihgawinas laupijums. — —
Taws tehws muhf' mihlestibai pretojas.

Ūda. Waj tas pateefi mana tehwa prahts?

Turis. Pateefi gan, es atraidits un rahts.

Ūda. Pateef' ? Tehws gataws isjaukt muhfu laimi ?

Turis. Ja, gataws ar it wifu šawu šaimi!

Ūda. Grib mani šakert un likt eeflodst ?

Turis. Ja gan, par waideloti padarit.

Ūda. Ak wai! Nu tad naw watas wairaf runat!

Prom! Steigšimees, ko šahjas nes! Prom, projam!

Turis. Šel nepahrsteigšimees, af, šazit mehds:

Kas škrej kâ wehjšch. tas atdurās kâ meets.

Ūda. Kas notizees tew? Tu jau tâ kâ feets,

Šeb kâ kad gribetu tu mani atstunt.

Turis. Ne, firfniā, man tif firds grib gaušchi štunt:

Mums naw dots zekâ lihds labs wahrds, bet lahsts.

Ūda. Tas tatschu, mihlais, wezum wazais štahsts.

Manš tehws patš laupijis reiš manu mahti

Un pahrwedis ar waru šawu pati.

Prom, prom! pirms niknee wihri atkal atnahš,

No jauna trafo jandalinu atšahš.

- Turis. Schee wihri newar mums ne neeka faitet.
- Lida. Ne, tà naw! Tu tos nepasihsti. Behgfim!
- Turis. No manas rolas fargata, fo bihstees?
- Lida. Zel tizi! Gluhn sche wihri wareni!
- Turis. Tee, mihtà, naw par mani pahrafi.
- Lida. Bet tu pret daudseem efi tik weens pats.
- Turis. Weens pats! Schee wihri, kurus tu tà bih-
[stees —
- Lida. Tos nepasihsti, nesini, kam kalpo.
- Turis. Man kalpo tee, es winu wirfaitis.
- Lida. Tu efi — Schauschalas man fashtrauds firdi!
- Turis. Nu pehdigi man jateiz, kas es esmu.
Ne kaut kahds weenfahrfchs tauteetis es esmu,
Kas taifas aifwest fawu lihgwawu
No tumfchà kambara, no maltuwes.
Kas ihsti esmu, kas stahw manà warà,
No kahdas gentes es, tas wis tew flehpts;
Jo nestahw karstas mihlestibas garà
Par weenaldfigàm leetàm treekt ar mihto.
- Lida. Ak, waj tu buhtu wirfai's Turis, fo?
- Turis. Gan, Turis, dargà, wirfai's Mellupè.
- Lida. Tu wirfai's Turis, wirfai'sch' Tuskus brahli!
- Turis. Gan, Turis, Tuskus brahli.
- Lida. Tuskus brahli!
- Turis. Tu faraujees? Waj pasihstii tu Tuskus?
- Lida. Tu wirfai's Turis, kas ar fawu brahli
Jo leelà naidà dsihwo Mellupè?
Man tapis peefodinats, lai es fargos
No jums, it kà no fwehtas uguns fargas.
- Turis. Meh's islihtufchi, kopfch ne ilga brihscha.
No tawa tehwa rahti jau meh's brahli
Ne tikai meefigi, bet firfnigi.
- Lida. Juh's islihtufchi!
- Turis. Saki, kas tew ir?
Kas tewi ustrauz? Kas tew gul us firds?
Waj tew kahds noslehpums, kas tewi moza?
- Lida. Kà? Noslehpums? Kà nahz us tahdàm domàm?
Pat tehwu tewis deht es atstahju —
Un man pret tewi buhtu noslehpums?

Tuskus (ait kulisem).

No zeka nost! Ko melle te fchee laudis?

Lida. Mans Deems! Schi bals! Kur nabadsite
[flehpfschos?

Turis. Waj pasihsti fcho balsi tu? Man domat,
Ka n'efi to nekad wehl dsirdejuse.

Lida. Ak behgfin! Streesim wehjam lihfsi prom!

Turis. Wehl pagaidifim. Ta jau brahka bals.

Winsch mani melle schini birstala;

Bet brihnums, ka winsch mani usgahja.

Lida. Tew luhgtin luhdsos, dargais, behds no ta!

Ak nesostopees fche ar karstgalwi!

Turis. Ak firfnia, tewi gluschi apjauz bailes!

Tu peemirfufe, ka mehs islihtufchi!

Lida. Ak Deewin, mihko! Glahb jel schini brihdi!

Turis. Kas nu par jausmu man! Kas tas par domam,

Kas peepesch i ar schaufmam prahka schaujas?

Waj waretu tas buht, ka tew naw fwe scha

Schi bals?—Ak Lida, firds man schnaudsas prafot

Wehl tahlak — Waj ar manu brahli tikees?

Lida. Deems, efi fchehligs!

Turis. Tikees?

Lida. Nesirdees?

Turis. Ak, nelaimiga, tikees?

Lida. Ja, es tifos.

Turis. Ak, kauna deena!

Lida. Bekâ schurp man nahkot,

Es nejauschi to jahjam fastapu.

Tas pehzak eeradas fche birstala,

Kur ilgodamas tewi gaidiju,

Un runaja ar mani daschus wahrduš.

Ak, peedod! Mas ar winu runaju.

(Wina tam mihki peeglauschas, pa tam starpam atnahk Tuskus
ar pawadoneem).

Beturtais skats.

Ubi brahki. Pawadoni. Lida.

Dandars (uf Tufku). Ja mums tu, wirsait, tizet negribi

Tad tizefi nu gan pats sawam azim.

Tufkus (ustrautis ufstahjas un brahli eeraudsidams ar Vidu apkehrufchos faraujas aif fchaufmäm).

I! Pefles mahjchi! Ko? Pee wina fruhz!

(Tuwat ftahdamees, uf Turi).

Tu falkti! Molahdamais wilteneeks!

Pehz wirfaiſch' meitas prez un gluhu ſche birſe
Uf zita iſredſetu mihtakol!

Bij falti meli wiſa iſlihtſhana!

Bij teefcham Liktena it pareiſs lehmums,

Ka eenihdeju to kâ dſihwib's liſftu.

Noſt pekkè, falkti! wiltus dwehſele. (Tas nodur wina).

Turis. Wai! — Es mirſtu — Lida — brahli — wai!

Wai! — „Noſpehr' ſelta oſolinu“ — wai!

(Winfch faktimſt un mirſt. Lida nogihhdama uokriht tam blakus ſemè).

Rag s. Wai flepkawiba, wai! Ak, palihgâ!

Pee eerotiſcheem, kam tif kahds eerozis!

Ar afinim tif maſſâ afinis!

(Gerodas daſchi pilſtandis, wiſi welt no maſſtim).

Dſtinſch. Ak flawa, flawa! Mobeigts garais eenaidſ.

Weens wirfaiſ's ween nu buhs mums Mellupe.

Rag s. Bet: atreebſchanu, atreebſchanu! kleeſſ

Tif noſeedſigi leetas afinis.

Dandars. Ne! Wirfaiſt, nebihtſtees, mehſ tawâ puſè!

Tufkus (ar bardſibu ſtarpâ ſtahdamees).

Noſt! — Efmu ſawu eenaidneeku kawis,

Kas negantigi mani peewilis

Un leekukojis brahka mihleſtibu.

Gan ſchauſchalains un breeſmigs ir ſchis darbs,

Taf Liktenis to nebij zitad' lehmis.

Rag s. Ak wai tew, Mellupe! Ak wai! Wai! Wai!

Ir notikufe leela negantiba:

Zaur brahli leetas brahka afinis.

Wai mahminai, wai lihgawinai, wai!

Wai tehwan un wai paſcham flepkawam!

Ak wai, wai tam, kas nu wehl gadifees!

Wai tew ar', Silais kalns! Wai, ſwehtâ birſe!

Kur iſgahſtas ſchis brahka afinis

Un apraipita pate ſwehtniza!

Tufkus. Ko welti waimanat — Sche japalihdſ!

(Uf Lidu rahdidams).

It naigi nozehrteet man kluhgas, meijas,
Un uštaiſeet jel ahtri neštawas,
Kur uſlift pagihbuſcho dſihwibianu, —
Tad prom no ſchauſchalu un nahweſ weetas,
Prom Wellupe ar wixu prom pee mahtes!

K a g s. Kaſ zeribas, kaſ jauki nodomi,
Ko mirſtigs zilwets ſawā firdi lolo?
Te aplampa taſ brahli brahligi
Un te no brahla kaute taſ nahwē lehlo!
Te zereja taſ lihgawianu laupit
Un tad ſew jauku laimes dſihwi taupit;
Bet te jau, ſneegts no atreebiga ſpeega,
Taſ neuſmoſdamees duſ nahweſ meegā
Un nepeedaliſees wiſ jautrā deijā.
Kaſ zeribas, kaſ jauki nodomi? —
Tee lihds ar zilwetu ir neezigi.

D a n d a r s. Tapat ar' weegli nogrimst aiſmahrfchiba
Tā labee kā ir kaunee darbi. Ipa!
Eſ ſaku, wiſu iſlihdſina laiſe,
Wiſs ſuhd un iſnihkſt pehdigi kā twaits.

K a g s. Wai kaundarim, wai kaunai apſinai,
Kaſ krent lihds tarpam koka praulainā.
Wohl nedaritam darbam zitads gihmiſ,
Kaſ padarits taſ, tad to grehti ſihmēs.
Kaſ atreebibas juhtaſ kruhtis pilda,
Tad drihſat weizaſ nedarbſ nekā darbſ,
Kurſch daritaju pee tam maſ jel zilda,
Bet firdſ taſ krentāſ it kā muhſchigs tarps.

T u ſ t u s. Ko waimanat, ko turet garaſ runaſ?

D i ſ t i n ſ c h. Kaſ darits, darits! Tur nekaſ wairſ nelihds.

T u ſ t u s. Eh! Zehrteet maniſ pehz ſche pat to egli,
Bet neštawas ſchurp — ahtri! jaſteidsaſ! — —
Waj tā nu buhtu peeteekofchi ſeetaſ?
Kaut kluhtum projam no ſchiſ kaundaſ weetaſ!

Beektais ſtaſ.

Tee paſchi. **Stumneſiſ** (eerotſchoſ ar daſcheem wihtem atſteidsaſ.)

Stumnefis (ustrauktis, toti dusmigs.)

Ah! Panahzu gan meitas laupitajus,
Schos nebehdnigos deewu saimotajus;
Teem netizot, it wiss ir weegla leeta,
Pat nebeede tos schi-ta swehia weeta.
Ne, tos bes parmahzibas neatstahschu! (Gerang
Turi gulam).

Weens gul! Ah, bruhnee fwarfi afinis!

Rags. Ai, brahlis pazehlis pret brahli roku
Un spehris to fa selta osolinu.

Stumnefis. Gan, gan, pee karsteem zilwekeem pa laikam
Drihs mihlestiba dusmas pahrwehrschas.
Kad weza naida peepē eeschkikas
Tit masa greiffirdibas dsirfstelite,
Tad uguns pakulas un leesmas schaujas. (Eidu
eeraudsidams gulam).

Wai man! Te gul jau ari mana meita!

Tufkus. Ko? Tawa meita? Preekschroka tad Turim
Bateefi bij pee daitas seltenes?

Safodits ruhktais nejauschibas auglis!

Stumnefis. Tu besdwehfele! Dselsa ze.ta firds,
Kas kawu sawu brahli, manu meitu!
Ak wai! ak manam azim to bij rei set?
Te gul mans lolojums, mans firschu preeks,
Ka wehras lausta, rauta rosite!
Deews augstais, esi tu mans leezeneeks, —
Ka blauro noseegumu bargi reebschu! (Uf Tufku).
Tu mirli, brahla flepkawa, tu tschufli,
Nu fanem pilnam nopelnito fodu,
Ka tawam brahlim gandaribu dodu!
Tad, Tufku, nu fa ihstems wihrs ar' turees
Un wehl ar mani wifa spehka durees!

(Behrtas ar sobeneem un abi nahwigt eewainotti kriht).

Tufkus. Wai! teescham spehka wezum wezee lahsti,
Ko fludinaja fenum fenee stahsti:

„Nospehr' selta osolinu!“ —

Ak, lahda schauschalaina top nu aina! —

Pee wifa lahsta mihlestibas waina.

So widutajs wislabakais ir nahwe,

Kas dsihwo dwafchu ispuhsdama, ispuhsch
Ar' dufmibas un eenaidibas leefmu.

Wai, wai! Es — mirstu — weieneefchi jau

Man rahdas — dwehfele is kauleem jubd. (Mirst).

D a n d a r s. Mans wirfai's kritis! Nu pee eerotfcheem!

Ko gaidam wina pawadoni wehl?

(Uf Skumnefcha pawadoneem).

Lai atreebjam pee fcheem meh's wina nahwi!

Lai fagrubst pafaule nu drupu drupâs!

W a d o n i s (if Skumnefcha pulka).

Un ka juhs fakaujam meh's lupu lupâs!

Juhs raibaineeki, laupitaji tahdi,

Kas weefôs nahf un grib lai falihdsina

Scho neprachtigo dwihau afo kildu;

Bet tad no jauna friht fche pat tee ragôs,

Ka nu ar' ziteem janahf par teem nagôs.

Juhs, laupitaji, kaujami no teefas!

D a n d a r s. Tudak to lifsim manit tew pee meefas.

(Wifit well no makstim).

W a d o n i s. Safodits balamute, fwehtnizas

Launs apgahnitajs! Sche tew tawa alga!

(Zehrta's sobeneem).

D a n d a r s. Lai turamees nu kopâ, Mellupeefchi!

W a d o n i s. Man blafus stahweet, kreetnee Silkalneefchi!

Ar' sparü wirfû blaureem negantneefkeem,

Ka treezam tos wisdsifakajâ dselmê,

Prom Mellupê, prom karstâ nahwes fwelmê!

(Wifit zehrta's sobeneem).

Sestais skats.

Lee paschi. Sigenots (garu baltu barsdu, garâ
mehteli, dweelt apjosees un egte faru rokâ).

S i g e n o t s. (skuju, kâ meera sarn pazehlis, eestahjas
widâ starv kildigam pufem, kas uolaisch fazeltos eerotfchus).

Meers! Juhs trakuti neapdomigee!

Kara trofchna zehleji, fchaufmigee,

Waj atliba pawifam nomahza,

Ka it nemas jums prahâ nenahza,

Sche efam fwehtaja deewinu birje,

Kur neaisteekama ne wirse?
Kur kurama fwehtaja uguntina
Un it wiss atstahts deewinu sinâ?
Ak, katris no jums tad ismifis,
Kad fwehtaja uguns isdšifis!

Lida. (usmostas no gihbona, apjukuse apkahrt lukkodamâs).
Tee wini teescham, ja! Ku winus pasihstu.
Naw bijufchi wis murgi, nawa mahni, —
Tee wini teescham! — Breesmigs nomods, wai!
Relaimes putni! —

Skumnešis. Lida, mana meita!

Lida. Wai! Te mans tehws! Mehš netapam wis aifbeht!
Ak, peedod, tehtin mihleju to loti,
Tu mani gribeji par waideloti —

Skumnešis. Es negribeju Deewa gribu kraht,
Tâ zentos tewi no fcheem dwihneem glahbt.
Tee newar kluht tew wairaf wairigi,
Ar Deetou, behrus, nu dšihwo laimigi!

Lida. Ko? Tehws, tu ari weenâs afinis?

Skumnešis. Ak, eewainots un mirstu lihds ar dwihnee
Tapehš, ka, meitin, turejees ar wineem, —
Mans prahts — jau prom — pee mahtes — winâ faulē.
(Miršt).

Lida. Ak, wai! Par daudš uš reišu šaudet trihš,
Kas manai firdij wiš mihli bija!
Wai, waidelote, weentuligâ kšihja!
(Sakimst atkal gihboni).

Sigenots. „Saulēs meita trihš gad' raudaj',
„Selta šarus lašidama.“
Beigas.

